

HÍRLEVÉL

A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI, TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA

szerkesztoseg@belugyiszemle.hu

TARTALOM

Előszó

Szerkesztőségünk legfrissebb hírei

A júniusi lapszám tartalmából

A szakmai és tudományos élet hírei

Biztonsági kisokos

Könyv- és folyóiratszemle

Júliusi előzetes

Zárszó

Elérhetőségek

2021. JÚNIUS

ELŐSZÓ

Kedves Olvasó!

Szenhelyi-Molnár István jegyezte le „Emberek! Az élet szép!” című kötetében az alábbi Ezópusztól származó elbeszélést.

„Messze régmúlt időkből maradt ránk ez a mese: Egyik napon Ezópusz az út szélén ült, amikor egy arra haladó megkérdezte tőle, milyen emberek laknak Athénben?

– Előbb te mondd meg nekem – szólt Ezópusz –, honnan jössz és milyen emberek laknak ott?

– Argoszból jövök – szólt az idegen, homlokát ráncolva –, az emberek ott álnokok, hazugok, csaló tolvajok, aljasak.

– Igazán sajnálom, barátom, de te éppen ilyeneknek találod majd az athénieket is.

Röviddel ezután egy másik ember is jött arra, aki hasonló kérdéssel fordult Ezópuszhoz. Tőle is megkérdezte, honnan jön és milyenek ott az emberek?

– Argoszból jövök – felelte a második ember. – Az emberek ott jószívűek, előzékenyek, éppen ezért nagyon szeretem őket.

Erre Ezópusz mosolyogva válaszolta:

– Boldog vagyok, hogy mondhatom: ugyanilyen embereket találsz majd Athénben is. Az emberek mindenhol lehetnek rosszak is, jók is. Hozzánk rendszerint olyanok, amilyenek mi vagyunk hozzájuk.

Aiszóposz, magyarosan Ezópusz, híres ókori görög meseköltő, a „mesék Homérosza” a Kr. e. VI. század első felében élt. A meseirodalom egyik elismert alapítója, neve és számos meséje önállóan is fogalommá vált. Szamosz szigetén rabszolgaként élt. Alacsony termetű, púpos ember volt, aki szellemi képességeivel tűnt ki társai közül, amiért a gazdája egy szép napon fel is szabadította. Mesemondó tevékenysége mellett egy idő után a politikai életben is tevékenyen részt vett, diplomáciai feladatokat hajtott végre. Az idézett történetben egy örök igazságot fogalmazott meg, amely a ma emberének ugyanúgy iránymutatásul szolgál, mint az ókori világ lakóinak. Környezetünket, a benne lévő emberekkel együtt, képesek vagyunk befolyásolni, hatni tudunk

rájuk. Az már a mi szabad döntésünk, miként tesszük ezt, de biztosak lehetünk benne, hogy az esetek többségében azt kapjuk vissza, amit mi is adtunk.

SZERKESZTŐSÉGÜNK LEGFRISSEBB HÍREI

Szerkesztőségünk feltett szándékának megfelelően a 2021-ben is méltóképpen igyekszünk megemlékezni minden nevezetes kerek évfordulóról, ismert személyiségekről, professzorokról, tudósok születésnapjáról, illetve intézmények alapításáról. A 2021. évi munkatervünk mentén haladva több kerekasztal-beszélgetés szakmai előkészületeit kezdtük meg, amelynek kapcsán a működő szakmai kapcsolattartói hálózaton keresztül folyamatosan felmérjük a szervezetek részéről megfogalmazott igényeket annak érdekében, hogy az elméleti tudásanyagot, kutatási tapasztalatokat hatékonyan tudjuk összekapcsolni a szakmával, ezzel is segítve a szakemberek, döntéshozók munkáját.

NAV-híradó

Papíron (sem) stimmel az üzlet

Színlelt számlázási láncolatokon keresztül csalt el több, mint félmilliárd forint áfát egy Budapest környéki papírkereskedő bűnszervezet. A NAV négy megyét érintő akciójában ingatlanokat, bankszámlákat zárolt, és egy komplett raktárbázist is lefoglalt a bandától, így a költségvetésnek okozott kár teljes egészében megtérülhet.

A papírszállítmányok egy része belföldről, nagyobb része azonban – nettó áron – Szlovéniából és Lengyelországból érkezett hazai strómanok nevére bejegyzett eltűnő kereskedőkön keresztül. A bűnbanda tagjai a strómanok mögé bújva tartották a kapcsolatot a beszállítókkal, intézték a megrendeléseket és a banki utalásokat, hogy aztán saját cégeikben vonhassák le azt az áfát, amit az általuk irányított bukó cégek nem fizettek meg. Ezzel a módszerrel – amellyel, hogy csaknem félmilliárd forint kárt okoztak a költségvetésnek – jelentős piaci előnyhöz is jutottak versenytársaikkal szemben. A fiktív számlákkal,

áfafizetés nélkül, nyomott áron továbbértékesített papíráru pedig végül milliárdos forgalmú nagykereskedőknél landolt.

A rajtaütés napján a NAV nyolcvan nyomozója négy megyében, negyven helyszínen kutatott bizonyítékok után. Munkájukat járőrök, revizorok és informatikusok támogatták. A vagyoni kár biztosítására hatvanmillió forint készpénzt, egy nagy értékű gépjárművet és egy raktárbázist foglaltak le a hozzá tartozó árukészlettel, továbbá ingatlanokat és bankszámlákat zároltak. Chili, a NAV pénzkereső kutyája húszmillió forint rejtekhelyét szagolta ki. A nyugat-dunántúli nyomozók hét személyt vettek őrizetbe. A Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség indítványa alapján három gyanúsítottat letartóztattak. A nyomozás különösen jelentős vagyoni hátrányt okozva, üzletszerűen, bűnszervezetben elkövetett költségvetési csalás miatt folyik. A szervezet vezetői – ha bűnösségük bebizonyosodik – húsz évet is kaphatnak.

Félmilliárd forintot érő cipők a pénzügyőrök hálójában

Több mint háromezer pár sportcipőt találtak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal munkatársai egy ellenőrzésen. A csaknem félmilliárd forint értékű hamis lábbeliket megsemmisítik.

A pénzügyőrök Kínából érkező konténerek átvizsgálásakor 1664 pár Louis Vuitton, valamint több, mint 2000 pár Karl Lagerfeld márkajelzésű cipőt találtak. Az előzetes szakértői vélemény szerint valamennyi termék hamisítvány, amiket a védjegy tulajdonosának engedélye nélkül akartak forgalomba hozni. A NAV munkatársai a szállítmányt lefoglalták. A hamis cipők eredetiként való forgalomba hozatala mintegy 626 millió forint kárt okozott volna a jogtulajdonosnak.

Célkeresztben a hazai illegális dohánypiac

Regisztrált dohánytermelő tagja is volt annak az illegális dohánykereskedő bűnszövetségnek, amit a napokban számolt fel a NAV. Az elkövetők tavaly több mint nyolc tonna, összesen 800 000 doboz cigaretta megtöltésére elegendő fogyasztási dohányt állítottak elő és értékesítettek, ezzel 327 millió forint kárt okozva a költségvetésnek.

A bűnbanda tagjai a hazai regisztrált dohánytermelőtől illegálisan szereztek be az alapanyagot, amit saját gépeiken dolgoztak fel, és az így előállított fogyasztási dohányt adták tovább áfa és jövedéki adó fizetése nélkül. A hálózat felszámolására szervezett akcióban a NAV észak-alföldi nyomozói és járőrei tizenkét helyszínen csaptak le egyszerre. Az átkutatott ingatlanokban összesen három dohányvágó és egy dohányrázó gépet, továbbá a karbantartásához szükséges 20 hengert és 500 „fésűt” foglaltak le, valamint 31 millió forint értékben kerültek bűnügyi zár alá a dohánytermelő mezőgazdasági gépei, illetve ingatlanjai. A nyomozók összesen hét személyt állítottak elő és hallgattak ki gyanúsítottként, közülük hármat – köztük a regisztrált dohánytermelőt – le is tartóztattak. A NAV bűnszövetségben, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás miatt nyomoz, az elkövetők akár tíz év szabadságvesztésre, valamint több száz milliós jövedéki bírságra is számíthatnak.

A tapasztalatok szerint a hazai termőterületekről is egyre nagyobb mennyiségű dohány kerül az illegális piacra. Ez a trend jól látszik a már felderített bűncselekmények elkövetési módjaiból, és erre utal a hazai regisztrált dohánytermelők legális értékesítésének csökkenő volumene is. Nem véletlen tehát, hogy a NAV célkeresztjébe kerültek a Magyarországon megtermelt dohánnyal kapcsolatos visszaélések.

A Drogkutató Intézet hírei

Májusban megjelent a *Magyar Drogfigyelő* folyóirat második, online lapszáma.

Erdős Ákos korábbi cikkének második részét publikálta. A tanulmányban a pszichoaktív anyagok kipróbálásának, használatának funkcionális oksági tényezőit taglalja tovább. A már ismertetett hat tényezőtől kivül, primer és szekunder kutatási eredmények alapján, a pszichoaktív szerek használatával kauzális kapcsolatba hozható egyéni szükségletek közül négyet azonosított: a fizikai teljesítményt, a fizikai aktivitás fokozását, a szexuális stimulációt, a külső adottságok javítását, valamint a rekreációs szupportációt. A szerző összességében megállapítja, hogy a droghasználat pusztán erkölcsi hiányosságokkal nem magyarázható, a pszichoaktív szerek kipróbálása, használata mögött funkcionális értékkel bíró oksági tényezők állnak.

Raffai Gellért a hazai pszichoaktív szerhasználat egyik leggyakrabban használt hatóanyagát, az MDMA-t, az ecstasyt helyezte írása fókuszába. A tanulmány célja az MDMA történetének áttekintése a felfedezéstől napjainkig. Megismerhetjük a felbukkanásához köthető fontosabb személyeket, majd ezt követően a hatásokat és kockázatokat tárgyalja a szerző. Végül az MDMA utcai használatához kapcsolódó veszélyek, és a klinikai használatban megjelenő potenciális lehetőségek kerülnek elemzésre.

Baráth Noémi tanulmánya az EU Tanácsában elfogadott, a 2021–2025-ös évre vonatkozó új drogstratégia fő irányait ismerteti. Hazánkban is ennek nyomán alakul ki az „új” drogstratégia. Kiemelten elemzi, hogy milyen pillérekre kell a hangsúlyt helyezni az előttünk álló években.

A lapszám itt olvasható: <https://drogkutato.hu/drogfigyelo>

Márciusi Drogradar

Drogradar rovatunk heti rendszerességgel tekinti át a kábítószerrel kapcsolatos magyar és nemzetközi híreket, ennek összegzését készítettük el a Belügyi Szemle olvasói számára.

Hazánkban folytatódik a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelem. A **közúti ellenőrzések alkalmával** továbbra is találnak drogot a rendőrök a gépjárművekben. Zalaegerszeg közelében menet közben a gépjármű ablakán dobta ki a drogot egy személy, akit szabálysértés miatt állítottak volna meg, ám a

sofőr megállás helyett menekülni kezdett, majd két zacskó kábítószeranyagot kidobott az autóból. A gépjármű kis idő múlva lecsúszott az útról. Szintén közúti ellenőrzés során előállítottak két gyöngyösi férfit, akiknél kábítószeranyagot találtak. A személyeken kábítószergyorstesztet végeztek a rendőrkapitányságon, amely pozitív lett. Kiderült, hogy a volán mögött ülő személynek jogosítványa sem volt és kábítószer hatása alatt vezetett. Pásztón hasonló eset történt, ahol az igazoltatott sofőrnél szintén kábítószeranyagot találtak, aki a vezetéstől való eltiltás ellenére vezetett. Tatán arra lettek figyelmesek a rendőrök, hogy egy gépjármű, „kacsázva” közlekedett. Az autós ellenőrzése során kábítószeranyagot találtak, a sofőr gyorstesztje pozitív eredményt mutatott. Kapolcson is kábítószer, fecskendőket és tűt találtak két bódult autósnál, akik közúti ellenőrzés során zavartan viselkedtek. Közúti igazoltatás során a kábítószerkereső-kutya egy jármű hátsó ülésén kábítószeranyagot fehér porra és növényi törmelékre bukkant április 29-én a Balatoni úton. Az ezzel kapcsolatos házkutatások során egy zalalövői ház pincéjében 221 tő marihuána növényre bukkantak a nyomozók, egy zalaegerszegi ingatlanban pedig 70 gramm kokaint találtak.

Budapesten, a kábítószer-kereskedelemhez tartozó **üzleti tranzakció megvalósítása** során egy pár egyéves gyermeke is jelen volt. A kábítószer-kereskedőket a rendőrök elfogták, a vásárlók pedig autóval menekülni kezdtek, majd kiugrottak abból. A házkutatás során több száz gramm kábítószeranyagot növényi törmeléket foglaltak le. A hónap során további sikeres rajtaütés is történt Budapesten, ahol üzletelés közben fogtak el két személyt. A gyanúsítottaknál házkutatást végeztek, ahol több száz gramm kábítószeranyagot növényi törmeléket és több millió forint készpénzt foglaltak le. A hónap végén 11 millió forint értékű kábítószeranyagot foglaltak le Budapesten a nyomozók. Marihuánát, amfetamint, kokaint és egyéb kábítószeranyagokat foglaltak le a Budapesti Rendőr-főkapitányság rendőrei. Az összehangolt rajtaütés során öt férfit állítottak elő. Egy másik esetben, szintén a fővárosban, egy társasház lakói tettek feljelentést szomszédjuk ellen, mivel a lakásból erős kábítószer illat áradt. A kikerülő rendőrök 64 tő marihuánát foglaltak le, valamint a neveléshez szükséges sátrakat, kiegészítőket, valamint a kereskedelmi forgalomba hozatalhoz szükséges eszközöket. Igricen, szintén az otthonában marihuánát termesztő személyt állítottak elő a rendőrök. Edelény térségében pedig egy párral kapcsolatban autólopás miatt érkezett bejelentés, ám közben kiderült, hogy a gyanúsítottak illegális pszichoaktív anyagokat állítanak elő

és kereskednek is vele. Lővön pedig egy körözés alatt álló személy természetesen a padláson marihuánát, akit szintén elfogtak a rendőrök.

Debrecenben összehangolt akció keretében, hat helyszínen, egy kábítószer-kereskedő bandát számoltak fel a hatóságok. A házkutatások során összesen 80 kg kábítószerrel foglaltak le, melynek fekete piaci értéke körülbelül 250 millió forint. Három debreceni és három téglási személy ellen indult eljárás. Adonyban, az otthonában fogtak el egy kábítószer-kereskedőt, akinél fél kilogramm drogot találtak.

Európában a Kábítószer és Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA) megjelentette az Európai Unió elmúlt éves drogstratégiájának országonkénti értékelését, amely hozzájárulhat a hatékony politikai döntéshozatalhoz, segít abban, hogy a szakpolitikák és programok a kívánt hatást fejtsék ki. Szintén megjelent a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos kábítószerhelyzetről szóló elemzés. A jelentés feltárja az Európai Unió tagállamainak helyzetét 2020 júniusa és 2021 februárja között a kábítószerpiac változásaival, a felhasználási szokásokkal, az ártalmakkal és a kábítószer-szolgáltatásokkal kapcsolatban.

Rekordmennyiségű kokaint foglaltak le Belgiumban. Az antwerpeni kikötőben közel 10 tonna kábítószerre bukkantak, melynek becsült utcai értéke körülbelül 1,4 milliárd euró. A nyomozóknak a bűnözők által használt titkosított kommunikációs hálózatba történő beavatkozással sikerült rajtaütni az óriási szállítmányon.

Amerikában az opioidok még mindig komoly károkat képesek okozni. Dr. Janet Woodcock a 2021-es Rx kábítószerrel való visszaéléssel és a heroinnal foglalkozó csúcstalálkozón kiemelte ¹, hogy „az opioid válság megoldása továbbra is az FDA (Food and Drug Administration) sürgető közegészségügyi prioritása. Az egyik különös aggodalomra okot adó terület a pandémia korai szakaszában a fokozott elszigeteltség hatása volt azokra, akik a kábítószerfogyasztási rendellenességek terheivel küzdenek” – nyilatkozta az amerikai orvos. Egy érdekes kábítószer-használattal kapcsolatos ügyre is felfigyelt a közvélemény is, amikor az 51 éves Peter Clarck üzleti útja során Las Vegasban

1 <https://www.fda.gov/news-events/speeches-fda-officials/remarks-dr-janet-woodcock-2021-rx-drug-abuse-and-heroin-summit-04082021>

tartózkodott, ahol legális a marihuána fogyasztás, így fogyasztott is belőle. A férfi Dubaiba tartó repülőútja után azonban rosszul lett, és a kórházban vérérvizsgálatából kimutatták az ott illegálisnak minősülő pszichoaktív anyagot. Petert letartóztatták, s akár három év börtönbüntetést is kaphat.

Új-Zélandon az illegális kábítószereszek tisztaságának tesztelésére dolgoznak ki jogszabályi keretet. Az ország egészségügyi minisztériuma egy független gyógyszerellenőrző szolgálatot, a KnowYourStuffNZ-t nevezte ki a feladat ellátására. Az eljárás során tesztelik a tablettákat vagy porokat, hogy a felhasználók tisztább képet kapjanak kémiai összetételükről, elérve a biztonságosabb használatot.

Ázsiában két jelentős rajtaütésről számoltak be nemzetközi szinten. Szingapúrban, a világ egyik legszigorúbb kábítószer törvényeivel rendelkező államban, a Központi Kábítószerügyi Iroda munkatársai mintegy 23,7 kg kannabiszt és 16,5 kg heroint, valamint kristálymetamfetamin- és extasy tablettákat foglaltak le. Hong Kongban 100 kg kokaint foglaltak le. A rendőrség 134 millió dollár értékűre becsülte a drog kereskedelmi értékét.

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács hírei

Folytatódik a BikeSafe program

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács támogatásával létrejött program évek óta sikeresen működik és az adatbázisban regisztráltak száma közelít a százezerhez. A kerékpárlopások megelőzése érdekében létrehozott nyilvántartás nemrégiben újabb szolgáltatással bővült, nevezetesen már törzskönyvet is lehet igényelni, amely a tulajdonos és a jármű minden fontos adatát tartalmazza. Nos, e program keretében került sor tavaly augusztusban Révfülöpön az első kerékpáros szervízoszlop telepítésére. A szervízállomáson található eszközök (pumpa, nyomásmérő, többféle szerszám) alkalmasak egy biciklis gyorsjavítás elvégzésére, emellett preventív tájékoztatókat is tartalmaz a jármű kötelező tartozékairól, a biztonságos közlekedésről, valamint a BikeSafe programról.

Idén folytatódik a szervízállomások telepítése, a tervek szerint összesen nyolc ilyen terveznek, ebből hatot a Balatont övező kerékpárúton (ezekből májusban már három átadásra is került: Gyenesdiáson, Balatonfüzfőn, illetve Szigligeten), illetve kettőt a Velencei tó környékén.

A JÚNIUSI LAPSZÁM TARTALMÁBÓL

Czebe András „*Szemben az ismeretlen elkövetővel I. Helyzetkép a forenzikus DNS-fenotipizálás eredményeiről és korlátairól*” című cikkéből megtudhatjuk, hogy a forenzikus DNS-fenotipizálás (FDP) az igazságügyi genetika új és kialakulóban lévő technikája, amely lehetővé teszi az ismeretlen bűnelkövető külső tulajdonságainak valószínűsítését a helyszíni DNS-ből. Az FDP ezáltal a felderítés egyik leghatékonyabb eszközévé válhat, amely különösen a nagyobb tárgyi súlyú, nyomszegény bűncselekmények vonatkozásában nyújthat óriási segítségét a nyomozó hatóság számára. A szem-, a haj- és a bőrszín immáron a gyakorlat számára hasznos pontossággal valószínűsíthető.

Bogdány Gyula előző számunkban megjelent „*Sértő mellkasi szűrások többszemponútú vizsgálata*” című cikkének folytatásaként ezúttal ismerteti, hogy a nyomozati cselekmények során feltárt mellkasi sérült sérülés egyértelmű jele annak, hogy önmaga vagy más személy a sérült életének kioltására törekedett. Ezekben az esetekben a bűnügyi szakemberek gyakran olyan helyszínre érkeznek, amelyet előzőleg valamilyen okból – általában a sürgős betegellátás miatt –, segítő vagy a tett leplezése miatt bűnös szándékkal megváltoztattak. A bejelentés adataiból kiindulva a helyszínelőknek kiélezett figyelemmel kell kutatniuk a helyszínen a cselekménnyel összefüggő elváltozásait, és azokra okszerű magyarázatot kell adniuk.

Görbe Attiláné Zán Krisztina – Éberhardt Gábor „*Xenofóbia vizsgálati eredmények és ajánlások Magyarországon a humán migráció kezelésének rendészeti feladatait ellátók között*” című cikke bemutatja Magyarország jelenlegi helyzetét az egész Európát érintő migrációkezelésben. Magyarország részese a nemzetközi (humán) migrációnak, amely már elnevezése alapján is határokon átívelő, szupranacionális jelenség. Ebben a folyamatban az ország államhatárán változó intenzitással és számmal, de a világ szinte valamennyi országából érkezők megjelennek. Reguláris (normakövető) vagy akár irreguláris (meg nem engedett) módon lépnek át, az ország területén tartózkodnak vagy átutaznak azon. A szerzők olyan kutatókként, akik belülről ismerik a rendőrség és a menekültügyi hatóság működését, és a rendőrség állományába tartoznak, könnyen fel tudták venni a kapcsolatot a tisztviselőkkel, akik

nyitottak voltak, és megvitatták érzelmeiket a külföldiek hatáskörbe rendelt ellenőrzése kapcsán.

Molnár Katalin a „*Biztonság mindenhol mindenkor. Egy Nógrád megyei bűnmegelőzési projekt hatásvizsgálata*” című tanulmányából kiderül, hogy a kérdést felületesen megközelítő bűnügyi szakemberek körében sokat hangoztatott, általános nézet, hogy a bűnmegelőzési munka hatása kimutathatatlan, hiszen nem lehet megszámolni azt, ami nem történik meg. Konkrétan, ha egy bűncselekményt, valakinek az áldozattá vagy elkövetővé válását sikerül megelőzni, akkor azzal nincs dolga a hatóságoknak, vagyis nem keletkezik belőle rendőrségi adat, nem szerepel a bűnügyi statisztikában. Ebben a megközelítésben a bűnmegelőzési szakemberek teljesítménye értékelhetetlen. Az utóbbi években végzett, a bűnmegelőzés hatékonyságát vizsgáló felmérések azonban rámutatnak, melyek azok a szakmai tevékenységek, illetve módszerek, amelyek pozitív változásokat eredményeznek. Ilyen felmérésre – tekintettel arra, hogy magas a humán- és pénzügyi erőforrás igénye – igen ritkán kerül sor. Mértani azonban azt is lehet és kell, mennyire voltak elégedettek a megszólított célcsoportok mindazokkal a programokkal, amelyeket a szakemberek összeállítottak és megvalósítottak. Persze jó lenne figyelemmel kísérni és mérni azt is, hogy ahol rendszeres, módszeres és a célcsoportokhoz illeszkedő a bűnmegelőzési tevékenység, ott hogyan alakulnak a bűnözési tendenciák.

Major Róbert „*Közúti közlekedési balesetek miatt kialakult torlódások okozta idővesztés csökkentésének lehetőségei, avagy miként gyorsítható a helyszíni eljárás*” című tanulmányából megtudhatjuk, hogy a közúti közlekedési balesetek okozta forgalmi torlódások jelentős nemzetgazdasági károkat okoznak. Jogos igénye a társadalomnak, hogy a közlekedési balesetek helyszínén a szükséges eljárás a lehető legrövidebb időn belül befejeződjön, megszüntetve ezzel a forgalmi akadályt. Jelen tanulmány arra vállalkozik, hogy feltárja a kialakult torlódás mértékét befolyásoló tényezőket, és javaslatokat fogalmaz meg a baleset miatt kialakult forgalmi torlódás idejének minimalizálására.

Mészáros Gábor – Felföldi Péter „*Autópályán biztonságosan*” című cikkükben felhívják a figyelmet arra, hogy a közlekedés két meghatározó tényezője a biztonság és a gyorsaság. Mindkét tulajdonság elengedhetetlen abból a szempontból, hogy a közlekedési folyamatok ki tudják elégíteni a társadalom

működésének irányából támasztott igényeket. Azonban a két szempont egymással ellentétes irányú hatást fejt ki: a sebesség növekedése a biztonság rovására mehet, míg a biztonság növelése a sebesség csökkentését kívánná meg. Így a közlekedés, különösen a közúti közlekedés tekintetében ez egy optimumkeresési folyamat, amelyet sok tényező befolyásol az egyes járművek átlagos biztonsági színvonalától az infrastruktúra állapotáig. Nem kétséges, hogy nálunk fejlettebb közlekedési kultúrával rendelkező országok szemszögéből a hazánkban 1000 főre vetített közúti halálozások száma magas. Ugyanakkor olyan társadalmak is léteznek, ahonnan nézve a magyarországi közlekedési morál és a közúti biztonság magas szintű. Ebből láthatjuk, hogy egy társadalom által biztonságosnak ítélt közlekedési rendszer valós biztonsága nagy mértékben függ a társadalom belső elvárásaitól is. Ezzel együtt a biztonsági szintek folyamatos növelése alapvető feladat, aminek részét képezi a jelen problémáinak feltárása is.

E havi számunk Nemzetközi Rendészeti Figyelőjének szerzői **Beke József, Cielešky Péter, Nagy Ivett, Fejes Attila, Rompos Éva, Kalmár Ádám, Urbán Ferenc, Lippai Zsolt, Pászti Péter Gergely**. Ajánljuk szíves figyelmükbe a különböző témákban készített összefoglalóikat.

Schmidt Laura tollából született a „*Kriminológia MA*” című kötet ismertetője. A recenzió lényegre törő ízelítőt ad a komoly szakmai munkát tartalmazó könyvről. A *Kriminológia MA* című könyv elsősorban a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán folyó mesterképzések hallgatói számára készült, és a kriminológia néhány fontos témakörét járja körül a legaktuálisabb nemzetközi és hazai kutatások és tapasztalatok leírásával. Tematikája lefedi többek között a bűnmegelőzési stratégiák, az építészeti bűnmegelőzés, a gyermekbarát igazságszolgáltatás, valamint a drogfogyasztás következményeinek témakörét is. A Barabás Andrea Tünde által szerkesztett tanulmánykötet központi kérdése, hogy melyek azok a kriminológiai témák, amelyek a hallgatók számára a legújabb és remélhetőleg a leghasznosabb tudást tudják nyújtani. A kötet három fejezetből épül fel: A bűnmegelőzés elmélete és gyakorlata; Gyermek- és időskorúak kriminológiája; valamint Kábítószeres bűnözés és droghasználat.

Június havi interjúnk „*Embernek maradni és segíteni*” címmel, dr. Sipos Gyula ny. r. vezérőrnaggyal készült, szerzője **Budavári Árpád**.

A SZAKMAI ÉS TUDOMÁNYOS ÉLET HÍREI

A Nemzeti Közszerológálati Egyetem hírei

A Nemzeti Közszerológálati Egyetem vezetése felismerve azt, hogy a kor kihívásaira korszerű válaszokkal, újszerű megoldásokkal, forradalmi változtatásokkal való válaszra van szükség, meghatározta a 2020–2025. időszakra szóoló intézményfejlesztési tervét: „A jövő vezetőit képezzük. A jelen és a jövő nemzeti kormányzása és államépítése egyre komolyabb kihívásokkal szembesül. A regionális és globális kockázatok új formái jelennek meg. A tervezés, a változáskezelés, a digitalizáció és a növekvő komplexitás egyre összetettebb vezetői képességeket és határozottságot követel. A kormányzást és a vezetői munkát sem lehet a régi megközelítéssel, a régi módszerekkel folytatni. A képzéseinkben részt vevők egymástól és egymásért is tanulva, a legelismertebb szakértők közreműködésével a jövő kormányzati és közigazgatási feladataira készülnek.” Ennek keretében megfogalmazásra került a kreatív tanulás program (KTP), amely egy olyan pedagógiai fordulat, amely az oktatás lényegének a hallgató képességeinek hatékony fejlesztését és értékelését, az egyéni tanulási utak mentorálását, és a személyességen alapuló, alkotó szakmai közösségek művelését tekinti. A Kreatív Tanulás Program munkacsoport és Pedagógiai Műhely vezetője dr. Méhes Tamás, az NKE ÁNTK oktatási dékánhelyettese.

A Máltai Szeretetszerológálat hírei

Ezt csinálja a Szeretetszerológálat Tarpán

Az évtizedek óta elhanyagolt környezet rendezése, a veszélyessé vált épületek javítása, munkahelyteremtés és a helyiek foglalkoztatását elősegítő programok, közösségi gazdálkodás és mintakert a Jelenlét ponton – a felsorolás egy pillanatnyi metszetét adja a Máltai Szeretetszerológálat Tarpán végzett munkájának, amibe három perc erejéig bepillantást enged a szervezet honlapján elérhető videó.

Forrás: <https://www.maltai.hu/cikk/hir/4139>

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának hírei

Május elejére felújították a Szegedi Fegyház és Börtön sziksóstói üdülőépületét. A büntetés-végrehajtás dolgozói a nyár elejétől használhatják a kertes házat Szeged közkedvelt fürdőhelyének közelében.

A 230 négyzetméteres üdülő az elmúlt években elhasználódott, ezért tavaly a jó idő beköszöntével hozzá kezdtek a teljes renováláshoz. Újrabetonozták és befedték a teraszt, a régi ajtókat és ablakokat hőszigeteltekre cserélték. Átalakították a földszinten a konyhát és a fürdőszobát. A tetőszerkezetet lekezelték gombaölő vegyszerrel, a cserepeket letakarították és ezután visszahelyezték a tartólécekre. A padlástérben három új szobát alakítottak ki nagy előtérrel, az épület elé új kerítést építettek.

A korszerűen felújított épületben büntetés-végrehajtási intézetek és gazdasági társaságok személyi állományának rekreációs- és stresszkezelő tréningjeit tartják majd a jövőben.

Forrás: <https://bv.gov.hu/hu/intezetek/szeged/hirek/4154>

BIZTONSÁGI KISOKOS

Mik is azok a jelszóséfek?

Használjunk hosszú, egyedi jelszavakat mindenhol – szól az intelem. A noteszba írt jelszavak vagy a monitorra ragasztott cetlik használata azonban nem biztonságos. Akkor mégis hogyan jegyezzük meg őket? Egy lehetséges megoldás a jelszóséfek használata, azonban ekkor felmerül a kérdés, hogy a számos megoldás közül melyiket válasszuk. Új segédletünkkel pontosan ehhez szeretnénk támpontot adni. IT-biztonsági körökben egyetértés uralkodik a tekintetben, hogy a felhasználók számára javasolt minden online szolgáltatásnál egyedi erős jelszót kell alkalmazni. Az erős jelszó kapcsán pedig az a konszenzus, hogy minél hosszabb (több karakterből áll) egy jelszó, annál biztonságosabb, ugyanis annál nagyobb számítási kapacitás szükséges a feltöréséhez. Ezen felül a legtöbb szakember szerint az a legjobb megoldás, ha

egyenesen egy több szóból álló jelmondatot választunk jelszóként. Az egyedi erős jelszavak fejből tartása – egy adott mennyiség után – ugyanakkor már komoly gondot okozhat, amire megoldást jelenthet egy jelszókezelő szoftver alkalmazása. (A tájékoztató továbbolvasásához kattintson az alábbi linkre.).

Forrás: <https://nki.gov.hu/it-biztonsag/kiadvanyok/segedletek/a-jelszokezelo-krol-2/>

KÖNYV- ÉS FOLYÓIRATSZEMLE

KÖNYVEK

A magyar állam titkainak büntetőjogi védelme

A magyar állam titkainak büntetőjogi védelméről hazánkban a mai napig nem született önálló monográfia. Az „állam titkai” fogalom sem a büntetőjogban, sem más jogágakban nem létezik: használatos volt a múlt század első feléig a katonai és a diplomáciai titok, majd 2010-ig az államtitok és a szolgálati titok kategóriája.

A 2009. évi CLV. törvény hatályba lépése után egységesen a minősített adat fogalmát találjuk meg a hatályos magyar büntetőjogban is. Ez a könyv viszont nem kizárólag a minősített adatokat tekinti a magyar állam titkainak, hanem tágabb értelemben e körbe sorolja a kémkedés egyik minősített esetét, de az igazságszolgáltatással összefüggő titoksértést, a gazdasági titok és az üzleti titok megsértését is.

Szerző: Gál István László.

Megjelenés éve: 2021.

Kiadó: Ludovika Egyetemi Kiadó.

Forrás: <https://webshop.ludovika.hu/termek/szakkonyvek/allam-es-jogtudomany-szk/a-magyar-allam-titkainak-buntetojogi-vedelme/>

A jogegyenlőség női szempontjai az Amerikai Egyesült Államok alkotmányos rendszerében

Egyenlők vagyunk-e a jog asztalánál? Minek kellett, kell megváltoznia ahhoz, hogy az amerikai kontinens fekete lakossága egyenértékű alkotóeleme

legyen az Államoknak? A nők valóságosan egyenlők-e vagy jogaik csak formálisak? Engedi-e a közpolitika érvényesülni a női szempontokat? Melyek a sajátosan női érdekek? Érdekekben áll-e például egy pozitív diszkriminációs előírás a munka világában? Bizonyítható lenne egy ilyen előírás alkotmányos felülvizsgálata esetén a kényszerítő kormányzati érdek léte? Összevethető-e a faji megkülönböztetés és a biológiai nemek diszkriminációja? A nők és a férfiak biológiai különbözősége szerepet játszhat-e a katonai akadémiai felvételen? Milyen öt szempontot vizsgál az USA Legfelsőbb Bírósága a megkülönböztetés megengedhetősége körében?

Szerző: Borbás Beatrix.

Megjelenés éve: 2020.

Kiadó: Ludovika Egyetemi Kiadó.

Forrás: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/16258/841_jogegyenloseg.pdf;jsessionid=60CC54F4358F67C54C952F379AD5771C?sequence=1

Információ- és kiberbiztonság. Fenntartható biztonság és társadalmi környezet tanulmányok V.

Napjaink társadalmát információs társadalomnak szokás nevezni. A kifejezés abban a tekintetben mindenképpen jól ragadja meg a társadalmi-gazdasági folyamatok ismertetőjegyét, hogy egyéni és közösségi életünkben is meghatározó szerepet játszik a rendelkezésre álló információknak az a bősége, amelyet az egyre terjedő digitalizáció termel. Az előttünk álló korszak egyik legnagyobb stratégiai kihívása a minket körülvevő hömpölygő információáradat kordában tartása – nem abban az értelemben, hogy miként fékezzük azt le, hanem hogy miként garantáljuk biztonságos folyását, illetve, hogy mi magunk miként maradjunk a felszín fölött. A kötetben szereplő tanulmányok különféle nézőpontból ugyanarról szólnak, ugyanazt hangsúlyozzák: elsődleges feladattá vált, hogy a mindent átszövő információs hálózatainkra, az egyre összetettebbé váló elektronikus és online tereinkre, valamint a folyton-folyvást fejlődő új technológiákra ne az öncélú technikai haladás termékeiként tekintsünk, hanem életünk kibontakoztatásának szolgálatába állítsuk őket.

Szerzők: Gyarakai Réka, Molnár Anna, Simon Béla, Szakos Judit, Krasznay Csaba, Téglásiné Kovács Júlia, Danyek Miklós, Makó Csaba, Illésy Miklós, Mártonffy Balázs, Nyáry Gábor, Dévai Dóra, Tikos Anita, Molnár Dóra.

Szerkesztő: Török Bernát.

Megjelenés éve: 2020.

Kiadó: Ludovika Egyetemi Kiadó.

Forrás: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/16195/TKP_Kiberbiztonsag_01_25.pdf?sequence=1

FOLYÓIRATOK

Magyar Tudomány 2021/05.

Tematikus összeállítás. Epidemiológia és jogtudomány

Gárdos-Orosz Fruzsina – Pap András László: A járvány kezelésének alkotmányjogi vonatkozásai

A tanulmány összegzi a járvány állami kezelésének alkotmányjogi vonatkozásait, az „Epidemiológia és jogtudomány” kutatási projekt keretében született írások legfontosabb kérdéseinek és megállapításainak bemutatásával. Az írás második fele az egyenlőség és diszkriminációtilalom kérdéskörének releváns aspektusait mutatja be.

Hoffmann Tamás – Marton Péter – Łukasz Gruszczyński: Az államok felelőssége a SARS-CoV-2-járvány feltartóztatásához mint nemzetközi betegségmegelőzéshez kapcsolódóan

A tanulmány rövid összefoglalást ad arról, hogy megállapítható-e az államok nemzetközi jogi felelőssége a SARS-CoV-2-járvánnyal kapcsolatos megfelelő megelőző intézkedések elmaradása kapcsán. A cikk első fele bemutatja, hogy az államokat milyen etikai kötelezettségek terhelik a járvány megelőzése kapcsán, figyelembe véve annak potenciálisan fatális kimenetelét, majd a nemzetközi közjog államfelelősségi szabályainak vizsgálatával igyekszik választ adni arra a kérdésre, hogy lehetséges-e egy felelősségre vonási kísérlet.

Szabó Zs. Roland – Tajti Anna: Digitális játékok és pályaválasztás

Egyre többet játszunk digitális játékokkal. Kérdés, hogyan hat a digitális játékokkal töltött idő a középiskolai diákok tanulmányi eredményére és pályaválasztására? A szerzők 563 középiskolai diákot vizsgálva arra jutottak, hogy a digitális játékok nem hatnak károsan a középiskolai tanulmányokra, hanem az életük természetes részévé váltak, sőt, fontos digitális készségeket fejlesztenek. Az „akció-kaland” játékok az informatikai pálya, míg a

„sportos-szimulációs” játékok a mérnöki és a sporthoz kötődő pályák tekintetében játszanak fontos szerepet.

Rendvédelem X. évf. 2021/1. szám

Hajzer Károly: Fejlesztési irányok – Mesterséges intelligencia a közigazgatás szolgálatában. Az MI alkalmazások terén elért eredmények az e-közigazgatás építőelemeiben, fejlesztés alatt álló MI alapú szolgáltatások, rendszerek
Az államnak követni kell a technológiai újításokat, így az MI alkalmazási területeit és felhasználási lehetőségeit is, de nem biztos, hogy ezeket alkalmaznia is kell. Azokat azonban, amelyeket már piaci körülmények között teszteltek, bevezettek és jól működnek, megfontolás után az államnak is alkalmazni lehet. A Belügyminisztérium az e-közigazgatás fejlesztési stratégiájába illeszkedve az MI alapú megoldásokat is használni kívánja, a már kialakított informatikai „építőelemekhez” kapcsolódó, MI elemeket használó modulok implementálásával, támogatva széleskörű felhasználásukat kiemelkedő kiberbiztonság és magas rendelkezésre állású informatikai háttér biztosítása mellett.

Szabó Hedvig: Kiberbiztonság a koronavírus-járvány idején. A COVID-19 nemzetbiztonsági aspektusai

A tanulmány a koronavírus-járvány kiberbiztonsági és nemzetbiztonsági tapasztalatairól ad áttekintést. Összefoglalja a COVID-19 vírussal kapcsolatos applikációkat, így a kontaktkutató, a telemedicina, valamint a karantén alkalmazásokat. Foglalkozik a koronavírus alatti informatikai támadásokkal, továbbá az álhírek terjedésével. A tanulmány kitér a távmunka és a kapcsolattartás biztonsági kérdéseire is, majd egy olyan összegzéssel zárul, amely megmutatja, hogy a pandémiás tapasztalatokból milyen tanulságok szűrhetők le, és hogyan kell felkészülni egy esetleges, új, ismeretlen kihívásra.

JÚLIUSI ELŐZETES

A júliusi lapszámba tervezett cikkek:

Czebe András: Szemben az ismeretlen elkövetővel II. A forenzikus DNS-fenotipizálás jogi szabályozásának és gyakorlati alkalmazásának kezdő lépései.

Csizner Zoltán: Ellenőrzött szállítás – az illegális kereskedelem elleni módszer szabályozásának története és új lehetőségei.

Felföldi Péter: Gyengébb közlekedők és átalakuló mobilitás Budapesten.

Gárdonyi Gergely: Az állóképes arcképezonosítás Magyarországon.

Tóth Nikolett Ágnes: Rendészeti funkciótörténet.

Homonnai Péter: Megkülönböztető jelzést használó gépjárművezetők reakcióvizsgálata laboratóriumi körülmények között.

László Balázs: Felderítés és vizsgálat egy elfeledett büntetőkódex-javaslatban.

Nádori Nikoletta Petra: A rendőri hivatás története és elemei.

Schmidt Laura: Helyénvaló-e a helyreállító igazságszolgáltatás alkalmazása a szexuális jellegű bűncselekmények esetében?

Budavári Árpád: A változás, amiről akár a Jereváni Rádió is tudósíthatott volna, avagy a betört ablakok elméletére épített rendészeti reform végrehajtása Kazahsztánban és Ukrajnában.

ZÁRSZÓ

Elérkeztünk a nyár első hónapjához. Előbb vagy utóbb – remélhetőleg – mindenki megkezdheti jól megérdemelt pihenését. A kellemes időtöltés egyik lehetséges módja a tartalmas olvasás, szellemi feltöltődés. Ehhez kívánunk hozzájárulni hírlevelünkkel és június havi folyóiratunkkal is. Kérjük fogadják szeretettel mostani összeállításunkat.

Szerkesztőség

ELÉRHETŐSÉGEK

- Székhely: 2090 Remeteszőlős (Adyliget), Nagykovácsi út 3.
- E-mail: szerkesztoseg@belugyiszemle.hu
- Facebook: [@belugyiszemle](#)
- Telefon: +36 (26) 795-900; BM: 24-600, 24-611
- Weblap: <https://belugyiszemle.hu/>
- OJS: <https://ojs.mtak.hu/index.php/belugyiszemle/index>
- Felelős kiadó: Belügyminisztérium Belügyi Szemle Szerkesztősége
1051 Budapest, József Attila utca 2-4.
- Szerkesztette: Dr. Hornyik Zsuzsanna, Belügyi Szemle főszerkesztő-helyettes

